

УДК 657.6

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Кожушко Ольга Вікторівна

к.е.н., доцент кафедри обліку та бізнес-консалтингу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

Анотація. В роботі побудовано концептуальну модель аудиту фінансових результатів діяльності підприємства. Таке моделювання аудиту фінансових результатів діяльності підприємства дозволить не тільки чітко окреслити предмету область дослідження, але й визначить взаємозв'язки між елементами аудиту фінансових результатів діяльності, джерелами інформації та способами її узагальнення.

Ключові слова: аудит, фінансовий результат, аудит фінансового результату, мета аудиту, предмет аудиту, об'єкти аудиту, методи аудиту, завдання аудиту.

На кожному етапі проведення аудиторської перевірки аудитор приймає важливі рішення, пов'язані з розробкою загальної стратегії перевірки, вибором аудиторських процедур, оцінкою достовірності фінансової звітності. Вагомим фактором, що покладається в основу цих рішень, є оцінка ризику, пов'язаного з підтвердженням достовірності та об'єктивності інформації, відображеної у фінансовій звітності клієнта.

Проблеми аудиту фінансових результатів становлять науковий інтерес вітчизняних вчених і дослідників, таких як М.Т. Білуха, В.П. Бондарь, Ф.Ф. Бутинець та інших. Серед закордонних вчених, які здійснили значний внесок у розвиток теорії та практики аудиту можна назвати А. Аренса, С.М. Бичкову, Ю.А. Данилевського, Ф.Л. Дефліза, В.В. Дряхлова, Дж. Лоббека, В.І. Подольського, Я.В. Соколова та інших. Однак не зважаючи на значні наукові доробки, які існують в сфері аудиту фінансових результатів діяльності підприємства, й досі залишаються невирішеними проблеми його теоретичного та методичного забезпечення, що й визначає актуальність обраної теми дослідження.

Мета роботи полягає у вивченні концептуальних основ аудиту фінансових результатів діяльності підприємства основ аудиту фінансових результатів та розробка рекомендацій щодо їх вдосконалення.

Для розкриття концептуальних основ аудиту фінансових результатів необхідно визначити його мету та завдання, предмет та об'єкти аудиту фінансових результатів, методи та методичні прийоми.

Метою аудиту доходів і фінансових результатів є визначення відповідності застосовуваної методики обліку операцій з формування і використання фінансових результатів вимогам діючого законодавства. На основі цього формується думка про достовірність фінансового результату і бухгалтерської (фінансової) звітності за фінансовими результатами в усіх суттєвих аспектах [11]. Мета аудиту фінансових результатів розкривається в його завданнях, які наведені на рис. 1.

Рис. 1. Завдання аудиту фінансових результатів (узагальнено автором)

Що стосується предмету аудиту фінансових результатів, то варто зазначити, що автором проведено узагальнення та теоретичне дослідження різних підходів до визначення поняття «предмет аудиту» (табл.1, табл. 2), в результаті якого автором під предметом аудиту фінансових результатів розуміється інформація, яка підлягає збору, оцінці та вивченню з метою розкриття змісту та вивчення фактів стосовно функціонування систем господарчого механізму на стадіях розширеного відтворення.

Таблиця 1

Підходи до визначення поняття «предмет аудиту»

Автор	Поняття «предмет аудиту»
М.Т. Білуха	процес розширеного відтворення суспільно-необхідного продукту і додержання його економіко-правового регулювання в умовах ринкової економіки
Р.Я. Вейцман	стан господарських засобів та господарських процесів
В.Г. Макаров	кругообіг господарських засобів
Б. Валуєв	стан економічних, організаційних, інформаційних й інших характеристик системи, що перебувають у сфері аудиторської оцінки
В.В. Сопка	процес розширеного відтворення у тій його частині, яка може бути представлена й узагальнена у вартісному (грошовому) вимірі в межах відособлених господарств
Я.В. Соколов	документи тобто, інформація про факти господарського життя
Я.А. Гончарук, В.С. Рудницький	інформація про факти господарської діяльності суб'єкта господарювання, що підлягають перевірці; процеси та явища, які відображено документально

Таблиця 2

Аналіз підходів щодо визначення поняття «предмет аудиту»

Автор/сутність	Процес	Стан	Кругообіг	Інформація
М.Т. Білуха [1]	+			
В.П. Бондар [2]		+		
А.Г. Загородній [5]			+	
С.Б. Ільїна [6]		+		
Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча [7]	+			
Б.Ф. Усач [8]				+
Я.А. Гончарук, В.С. Рудницький [4]	+			+

Предмет аудиту фінансових результатів деталізується в його об'єктах, під якими слід розуміти окремі або взаємопов'язані економічні, організаційні, інформаційні та інші сторони функціонування досліджуваної системи, стан якої може бути оцінений кількісно або якісно. Класифікація та окремі види об'єктів аудиту фінансових результатів наведені на рис. 2.

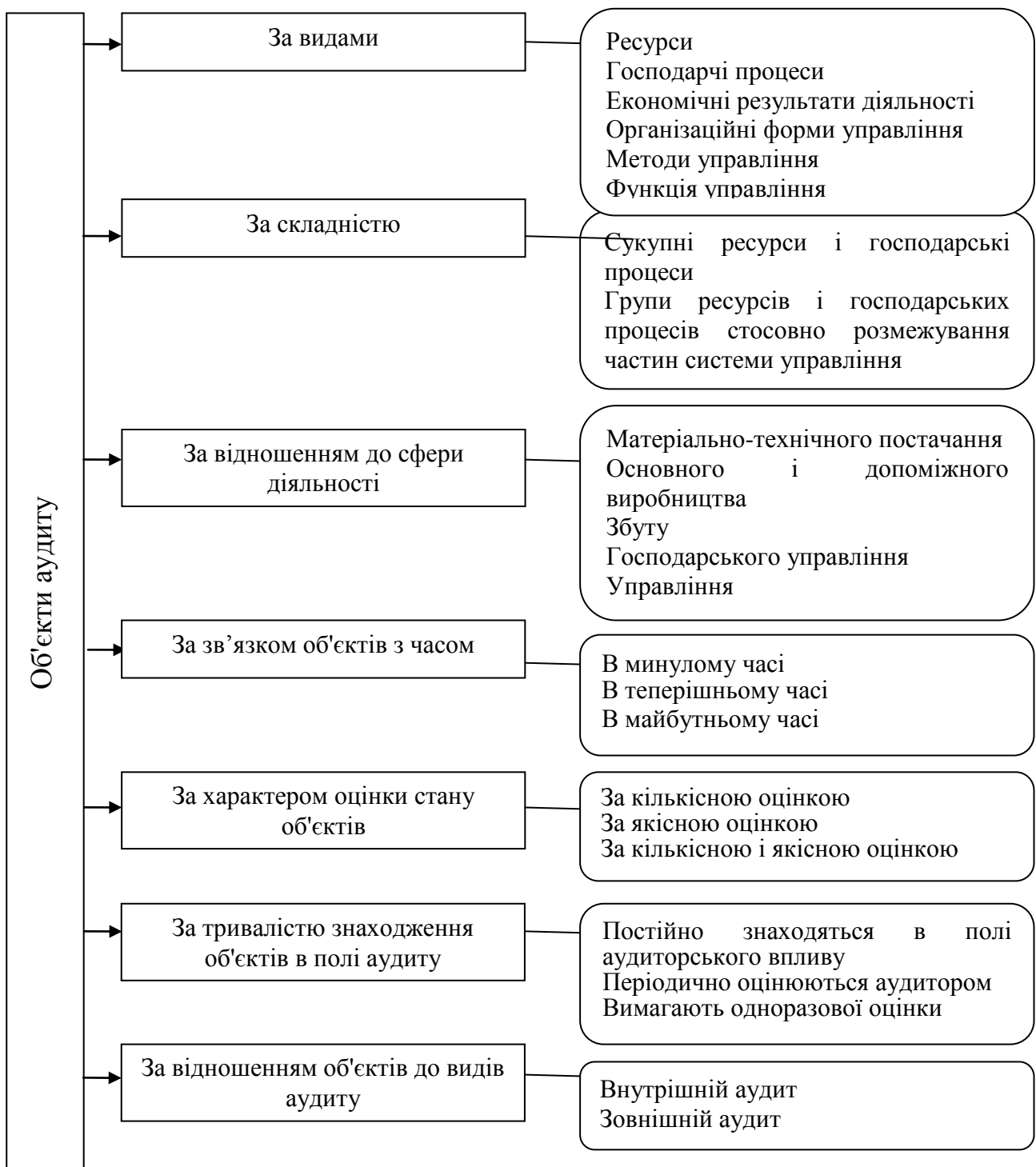

Рис. 2. Класифікація об'єктів аудиту фінансових результатів

Загальнонаукові методи та спеціальні методичні прийоми, які використовуються в аудиті фінансових результатів наведені на рис. 3 та рис. 4 відповідно.

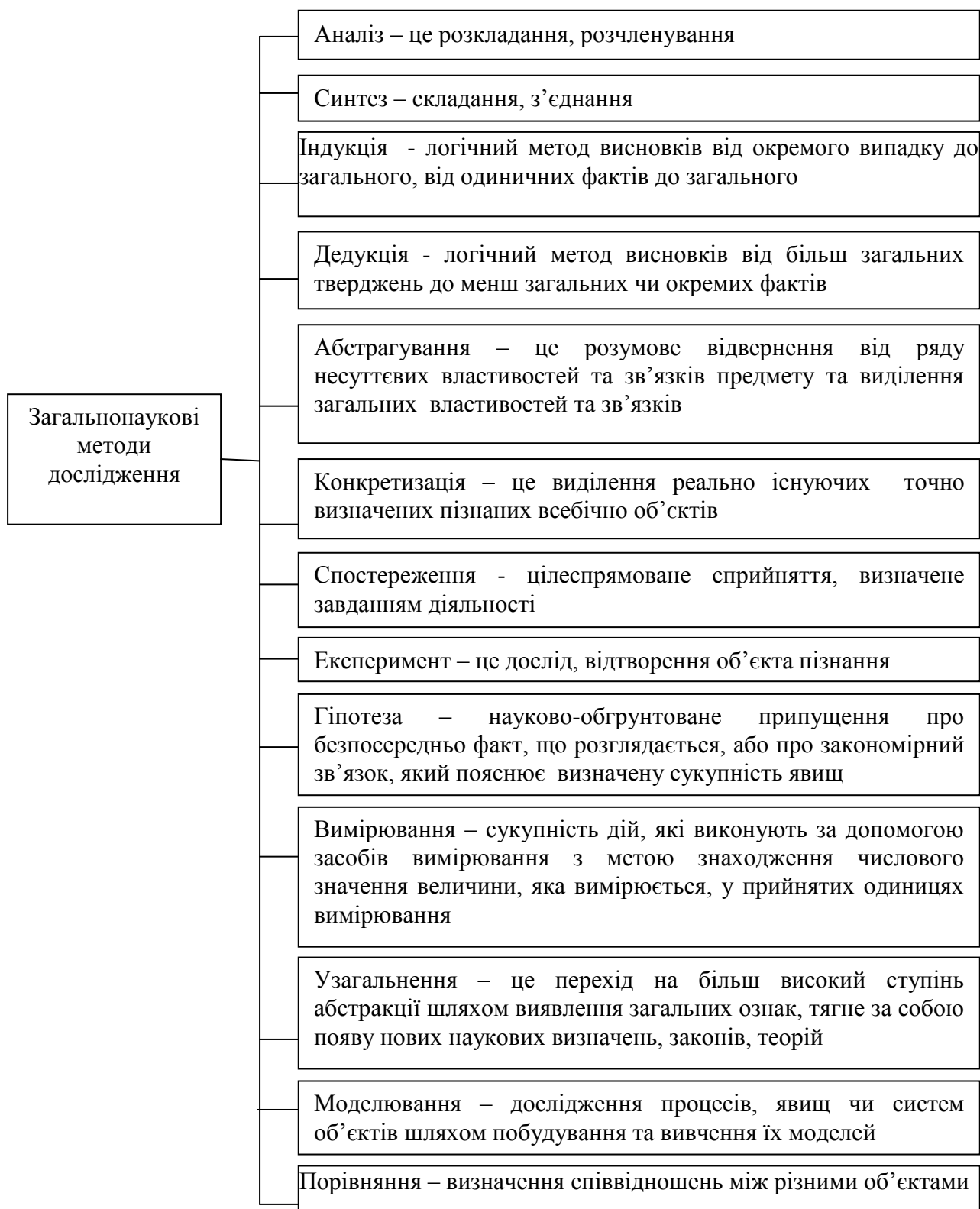

Рис. 3. Загальнонаукові методи, що використовуються в аудиті

Рис. 4. Спеціальні методи та методичні прийоми аудиту

Крім того, варто звернути увагу, що в залежності від форми аудиту фінансових результатів використовується певне інформаційне забезпечення, опис якого наведений на рис. 5.

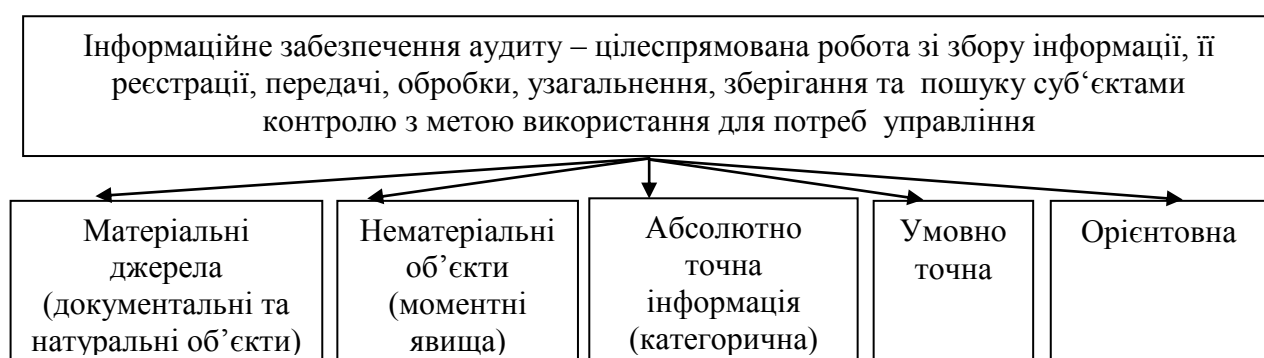

Рис. 5. Інформаційне забезпечення аудиту фінансових результатів

Враховуючи зазначене, автором пропонується концептуальна модель аудиту фінансових результатів діяльності підприємства, яку представлено на рис. 6.

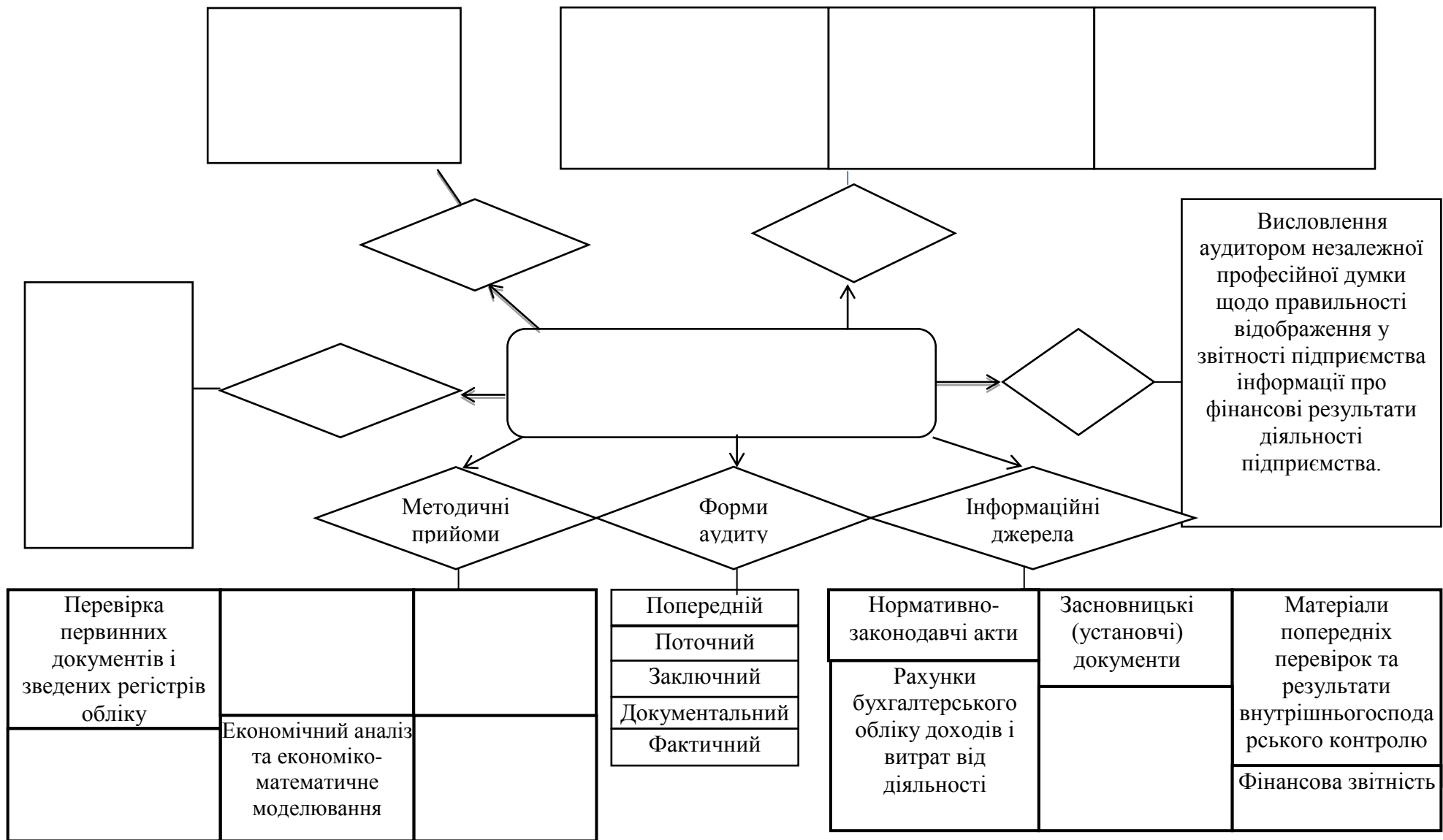

Рис.6. Концептуальна модель аудиту фінансових результатів

При побудові концептуальної моделі аудиту фінансових результатів діяльності підприємства, зображеної на рис.6, враховувалось, що він перевіряє всі операції і процеси, що відбуваються на підприємстві, у взаємозв'язку між суб'єктами та об'єктами, метою, завданнями та методами. Таке моделювання аудиту фінансових результатів діяльності підприємства дозволить не тільки чітко окреслити предмету область дослідження, але й визначить взаємозв'язки між елементами аудиту фінансових результатів діяльності, джерелами інформації та способами її узагальнення.

Список літератури

1. Білуха М.Т. Курс аудиту: Підручник. – 2-ге вид. перероб. – К.:Вищашк.: Т-во «Знання», КОО, 2009. – 574с.
2. Бондар В.П. Концепція розвитку аудиту в Україні: теорія, методологія, організація: монографія / В.П. Бондар. – Житомир: ЖДТУ, 2008. – 456 с.
3. Бутинець Ф.Ф. Аудит: стан та тенденції розвитку в Україні та світі: монографія /Ф.Ф. Бутинець, Н.М. Малюга, Н.І. Петренко; за ред. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ЖДТУ, 2004. – 564 с.
4. Гончарук Я.А. Аудит: навч. посібник / Я.А. Гончарук, В.С. Рудницький. – 3-тє вид., переробл. та доп. – К. : Знання, 2007. – 443 с.
5. Загородній А.Г. Облік і аудит: Термінол. словник/ А.Г. Загородній, Г.Л.Вознюк, Г.О. Партин–Львів: “Центр Європи”, 2002. – 671 с.
6. Ільїна С.Б. Основи аудиту: монографія/С. Б. Ільїна.–К.:Кондор, 2009.–378 с.
7. Кулаковська Л.П. Основи аудиту: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча. – К.:“Каравелла”; Львів : “Новийсвіт – 2002”, 2002. – 504 с.
8. Усач Б.Ф. Аудит за міжнародними стандартами: Монографія / Б.Ф. Усач. – К.: Знання, 2005. – 247 с.